

Omgangsprotocol basisschool Schreuder Pest Protocol

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Ook al realiseren wij ons dat het niet haalbaar is pestgedrag in alle situaties te voorkomen, we blijven daar wel naar streven.

1. Waarom een omgangsprotocol?

Onze school wil de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in de klas en op het schoolplein/Museumplein. Dit gebeurt o.a. door het lesprogramma van de Vreedzame School.

Door met de kinderen regels en afspraken op te stellen en deze zichtbaar te maken is het voor iedereen duidelijk wat het gewenste gedrag in de groep en op het plein.

Ook heeft de school een 'grondwet' opgesteld met regels en afspraken die voor alle betrokkenen gelden zowel kinderen en volwassenen. In dit protocol leggen wij afspraken vast die zullen helpen pestgedrag te voorkomen en/of zullen helpen met pestgedrag om te gaan.

2. Voorwaarden om pestgedrag op school aan te pakken

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.

Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (zie stappenplan).

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. Deze kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op onze school zijn twee vertrouwenspersonen aangesteld voor de kinderen. Dit zijn Arfa Maduran en Nancy van Geene.

3. Het verschil tussen plagen en pesten

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken van plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer.

Het gaat om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende karakter.

We spreken van pesten als het stelselmatig gebeurt. De inzet van pestgedrag is altijd macht door intimidatie.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Structurele isolatie van het kind (roddelen, negeren, buitensluiten)
- Structureel beledigen (bijnamen geven, uitschelden of uitlachen, op basis van persoonlijke kenmerken, familie)
- Structureel buiten school opwachten (bedreigen en opwachten)
- Structureel ongewild lichamelijk contact (slachtoffer duwen en trekken)

4. Het voorkomen van pesten.

Het voorbeeld van de leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van kinderen en volwassenen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve manier om pesten te voorkomen is de inzet van het lesprogramma van De Vreedzame School. In deze lessen stellen de kinderen in gezamenlijkheid groepsregels op waar zij zich in kunnen vinden en ook willen naleven. Ook wordt in het lesprogramma van de vreedzame School veel aandacht besteed aan het onderscheid tussen plagen en pesten. Daarnaast kunnen de leerkrachten gebruik maken van de methode Taakspel. Met deze methode worden kinderen gestimuleerd om positief/ gewenst gedrag te vertonen. Deze methode gaat uit van aandacht voor het gewenste gedrag en het negeren van negatief/ongewenst gedrag.

Ook in onze godsdienstmethode 'Trefwoord' wordt aandacht besteed aan sociale omgang.

Vanaf groep 5 besteden we aandacht aan 'cyberpesten'. Onze leerlingen doen vanaf groep 7 mee aan de week van de mediawijsheid. Daarbuiten wordt er tijdens de ICT-lessen vanaf groep 5 aandacht besteed aan mediawijsheid (zie document: digitale geletterdheid en ICT).

5. Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol

Als je wordt gepest en je komt er zelf niet uit, vraag dan hulp aan de leerkracht. Ook een medeleerling heeft de verantwoordelijkheid het pestprobleem van een andere leerling te signaleren en bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen.

Bij problemen met pesten zullen de leerkrachten, de IB-er en de directie hun verantwoordelijkheid nemen. De inbreng van ouders blijft beperkt tot het ontvangen van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school.

6. De schoolregels op Instituut Schreuder

Wij hebben de volgende gedragsregels opgesteld, in samenspraak met de Leerlingenraad op school:

1. Wij luisteren goed naar elkaar
2. Wij komen op tijd
3. Wij gebruiken fatsoenlijke taal
4. Wij hebben respect voor elkaars spullen
5. Wij zijn eerlijk tegen elkaar
6. Wij vinden dat iedereen mee mag doen
7. Wij zorgen dat de school netjes blijft
8. Wij zijn aardig voor elkaar
9. Wij geven elkaar complimentjes
10. Pesten pikken we niet

Deze regels hangen in de hal van de school zodat zij voor alle betrokkenen zichtbaar zijn. Daarnaast heeft iedere groep aanvullende regels in de klas opgesteld, samen met de leerlingen. Deze groepsregels hangen zichtbaar in de klas.

Wij houden ons en elkaar aan deze afspraken en helpen elkaar eraan herinneren. De leerlingenraad buigt zich over nieuwe schoolregels in 2018.

7. Onze regels wanneer pesten wordtesignaleerd

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om:

We gaan uit van de aanbevelingen uit de hierna beschreven vijfsporen aanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.

Wil je pesten effectief bestrijden dan zul je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

Vijf sporen aanpak:

7.1. De leerkracht (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijke voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De begeleiding zal verlopen volgens het stappenplan vanuit de Vreedzame School voor het oplossen van conflicten.

De leraren worden eventueel ondersteund door de Intern Begeleider en de anti-pestcoördinator die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen aan de slag gaat.

De ouders

In deze fase zal de leerkracht of de IB-er, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen.

De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester.

7.2 Hulp aan de pester

Algemeen

Er wordt uiteraard met de pester in het bijzijn van de gepeste leerling gesproken, volgens het stappenplan van de Vreedzame School.

De pester krijgt na het uitspreken van de wederzijdse visie op de situatie de gelegenheid om zijn excuses aan te bieden voor het leed dat hij/zij heeft veroorzaakt. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, aandacht vragen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
 - * Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
 - Een problematische thuissituatie
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
 - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; ouder-kind adviseur; huisarts; GGD

7.3 Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard is hulp bieden aan het slachtoffer van groot belang. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee.

Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging en kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest, wat was de aanleiding?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)

7.4 Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Extra aandacht voor de lessen in de Vreedzame School die gaan over pesten (vanuit 'wij lossen conflicten samen op')
- Extra aandacht voor diversiteit via de lessen in de Vreedzame School (vanuit 'we zijn allemaal anders')
- Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam om situaties buiten

de schoolsituatie als voorbeeld te nemen.

- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

7.5 Hulp aan de ouders

Om ouders die met pesten te maken krijgen te begeleiden volgen hieronder enkele adviezen:

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

8) Stappenplan

Stappenplan omgangsprotocol

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

Wanneer leerlingen iets niet leuk vinden, maken ze dat duidelijk door **stop** te zeggen.

Stap 2

Als de leerlingen ruzie hebben proberen ze er eerst samen uit te komen door te praten. Eerst zullen de leerlingen moeten afkoelen. Daarna kan volgens het stappenplan van de Vreedzame School gesproken worden over het conflict.

Stap 3

Op het moment dat de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. N.B. Bij pestgedrag (zie definitie onder punt 3) wordt er géén mediator ingezet. Deze kan alleen ingeschakeld worden wanneer er sprake is van een conflictsituatie tussen twee leerlingen die er samen niet uit kunnen

komen.

stap 4

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en afspraken te maken. Ook wordt er een evaluatiemoment afgesproken.

Mochten deze stappen niet tot het gewenste resultaat leiden:

Stap 5

Bij herhaling van de pesterijen tussen dezelfde leerlingen wordt de volgende stap gezet: De kinderen worden bij de directeur gemeld. De directeur zal nogmaals de stappen van Praat-het-uit doorlopen en mededelen dat pesten hier op school verboden is. De gemaakte afspraken worden nogmaals herhaald. De ouders worden geïnformeerd over het pestgedrag en de gemaakte afspraken.

De directeur komt hier wekelijks bij de twee leerlingen op terug, voor zo lang als nodig is.

Stap 6

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van de beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 7

In het geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt door de leerkracht teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 8

Gesprek met de pester en de gepeste (de leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja, dan wordt besloten de gemaakte afspraken te handhaven dan wel bij te stellen en een volgend gesprek wordt gehouden over twee weken.

Zo nee, dan wordt besloten een analyse op te stellen, waarbij de leerkracht en de leerlingen zich afvragen waardoor het mis is gegaan.

De leerkracht overlegt met ib'er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Het team wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Dit wordt ook met de ouders gecommuniceerd.

Stap 9

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen de leerkracht en de leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib'er. Zijn de effecten positief dan kan men langzamerhand afbouwen.

Zijn de effecten niet positief dan moet men een nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in Parnassys.

2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 10 te ondernemen:

Stap 10

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig.

Het doel van deze avond is: informatieverstrekking aan de ouders.

Wat kunnen ouders doen om het gedrag van hun positief te beïnvloeden?

Er zal gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken om het pestgedrag te doen stoppen.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib'er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 11

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 12

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.